

НАРОД

»Народе излази свакога дана по подне.
Штампарија се налази у улици Колумбо број 6.
Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Колумбо број 6.

ПРАВИ УЗРОЦИ

Као околност, под којом се развијала, па и изазвала криза у Бугарској може се узети и опстанак, но ма шта први говор Кијев у Рајхстагу. Мишљење спознатих политичара је у Рајхстагу, да је очевидно, да ни Бугарска ни Турција нису задовољне бугарским уговором. И да би, колико то могу помоћи Фердинанду и умирио духове Бугарској, изашао је потребно да изјави да аранжман, који се односи на Добруџу, а да је Добруџа, везана за Бугарску национално и историјски.

Остављајући на страни флорификације догађаја и историје, њим се изјавама не могу деловати на средине прилика у Бугарској, а још мање доволити глад и немирна у земљи, нити тиме може дати чак и моћ данашњој бугарској, да извази амбара бугарских пуни празне вагона Немачку.

У Бугарској има нешто и дубље и јаче, то је нашло само славу израза у питању о Добруџи, и што ће ствар у Бугарској довести до да и ми њима немо задовољни. Преисказима заробљеника, према узнемирености која се онама у Бугарској штампала, и нарочитом стању, које се уноси, да се криза у Бугарској представила као постојећа незадовољних

Не може се никакво узети, да се овом променом владе жели измањеврисати веровање, па и могућност, каквог посебног односа са Бугарском. То не може бити из више разлога, али ваља поменути, да су Савезници довољно обавештени о свему, и да Бугарима не могу дати ни повода за наду на то.

Ово добро знају и Бугари, а прилике у њиховој земљи, и по исцрпљености Немачке, као што је очевидно националног врења у Аустрији, и расула у Турској. Она врло добро зна, кад дођу догађаји дотле, да Немачка са својим савезницима плаћа своје дугове моралу и историјској правди, тада ће Бугарска бити у положају много беднијем него што је била у Букурешту 29 јула 1913.

С тога треба узети промену владе у Бугарској као озбиљан израз неповољних прилика у Бугарској и спољних, а нарочито унутрашњих. Бугарска може у овом случају послужити као мерило за прилике и код својих савезника. Јер, и најобичније схватање не допушта, да се верује, да би Радославов, кад би био уверен у сигуран и повољан исход бугарске ствари, уступио место Манилову и са њиме поделио ту част и ту славу, да Бугарску створи балканском силом. Фердинанд не би свога савезника за ове три године отпустио, да не жели, колико толико, да свали један део одговорности и на Радославова.

Цирих. — Покрет против Јевреја шири се у Пољској. У Варшави и Јер, и најобичније схватање не допушта, да се верује, да би Радославов, кад би био уверен у сигуран и повољан исход бугарске ствари, уступио место Манилову и са њиме поделио ту част и ту славу, да Бугарску створи балканском силом. Фердинанд не би свога савезника за ове три године отпустио, да не жели, колико толико, да свали један део одговорности и на Радославова.

У Пољској Јевреји живе у страху, бојећи се сваког дана, да не настану погроми.

80.000 ГУБИТАКА

Париз. — Тардис је био позван од Клемансоа, да с њим посети фронт. При повратку са фронта Тардис је изјавио листу »Еко де Парис»: »Сада се тек знају резултати офанзиве између Мондијеа и Ноајона. Око 80.000 Немаца је у тим операцијама избачено из строја. То је цифра, о којој Лудендорф мора водити рачуна.»

ЈАДИКУЈУ

Цирих. — »Наје Фраје пресека пашући о политици Италије, јадикује што је Болити изгубио у Италији сваку популарност и што социјалисте, који се купе око листа »Авантис» нису довољно организовани, да се одури току догађаја. »Орландо је — каже лист — почео словенофилску политику и развија велику акцију да Југословене аустријске добије за Савезнике. Италијанска врховна команда потпомаже ову политику. Несме се о маловажавати кампања, коју је Италија организовала против Аустрије, Мусолини најпопуларнији човек у Италији, још је млад и амбициозан. Ниједан човек у земљама Споразума није умео као он, да води пропаганду за рат.

Он је мобилисао инвалиде, који иду по целој Италији, да проповедају за рат до победе. У земљи су економске прилике боље него што се и мисли.»

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Париз. — Затишје се продужава на француским секторима фронта. На против артиљеријска канонада се по-

јачава према позицијама енглеским. Војни кратичари сматрају, да треба очекивати у кратком року озбиљне догађаје на фронту енглеском.

»Ом Либра» каже: Без сумње је, да ће група армија престолонаследника Рупрехта вршити напад, јер је армија пруског престолонаследника уморна од последњих (орби на линији Реме—Мондије. Четири армије принца Рупрехта спремају се и групишу за нове напоре.

Лондон. — (Званично.) Због врло јаког ветра и виских облака наши авијатари су с тешкоћом извршили авијатичке операције. Један непријатељев апарат уништен је у току дана, два наша нису се вратила. Бацили смо 5.000 кило бомба у току дана и 15.000 кило у току ноћи, а поред тога још 6.000 кило бачено је на станицу Камбре, с добрим резултатом.

Париз. — (Званично.)

Северно од Ене, после страховитог бомбардовања, отпочела је борба ручним бомбама у једном року, који је заузет уочи тога дана на северо истоку од Лепора. Француски фронт остао је неактиван. Врло жива артиљеријска акција у пределу Фаврола и Коржи. Французи су извршили у Вевру и Лорену три испада, који су им довели око 20 заробљеника.

ЧЕЦИ И НЕМЦИ

Рим. — Чеси се, материјално јаки, ослобађају Немца на свим пољима. Тако је пре неколико времена једна банка у Плену купила већи део акција фабрике за машине и вагоне. То је једна веома велика фабрика. На седници, одржаној пре неколико дана, административни одбор састављен од Немаца, био је оборен и изабран одбор, у који су ушли само Чеси. Бес Немаца је веома велики.

ИТАЛИЈАНСКИ ФРОНТ

Рим. — Непријатељев повлечење преко Пјаве последица је битке, коју су Италијани завршили у своју корист. Исцрпљен у снагама и средствима, лишен првих својих успеха, коначно побеђен, непријатељ се морао повући.

Рим. — Армије надвојводе Јосифа и генерала фон Вурма притиснуте контранападом италијанске пешадије и под безпрекидним ватром, на врло уском простору, без хране и муниције, морале су се у нареду повући. Али њихов

пораз као и пораз Конрадихових армија постао је ефикасан наглам повлачењем преко Пјаве.

Рим. — Последње вести са фронта кажу, да је притисак италијанских војника био неочекиван, тако да непријатељ није могао ни једног секунда да одахне, услед чега је морао да остави огроман материјал и велики број заробљеника.

Рим. — Пјави је у моменту аустријског повлачења била скоро пресушила и непријатељ има да овој околности нарочито захва-

ФЕЛТОН

ДЕДА МИХАЈЛО

7
Она ми се све чешће виђавала, да се не може са мном видети, да је заузета кућним пословима. Њени родитељи близи су према мени једнако љубазни, али туђи. Она је све ређе излазила из куће. Пролазило је и по неколико дана да се нисмо виђали. Ја сам онда лутао по пољима и касно у ноћ долазио кући. У грудима ме нешто стезало све јаче, док које ме не одбија, једног дана нисам прокивао и не изајашњава о пљувачу крв... Често ми је онда долазило, да се негде скривено од света и људи од ње и од села, али се брао уверио, да не дуго провисти сам, а да је не види.

одлучио да се ожени и смири. Моја мати продала му је сву робу из нашег дућана и затворила дућан. Мика је управљао и радио у свом дућану врло добро. Мати и ја радовали смо се његовој срећи и говорили смо: »Хвала Богу, смирио се!» Становао је у кући мојих родитеља, овој и стој... али смо се нас двојица ретко виђали. Он вазда у дућану или грду за робом, а ја цео дан у пољу сам, све ређе с њом.

Једнога дана рече ми она: — Ми се више не можемо састајати, нема смисла. Ја се окламених. У глави ми се наједаред завртило, као да сам пијан, а преко очију превукла ми се нека магла и мал' не падох пред њене ноге. »Како? Нема смисла... каквог смисла о нама на тражи?...» шапутао сам дућани богато га удесио и ја у бунилу. Она ме је ду-

го хладно гледала и онда одскакутала кући. У мени се после борила бол са срцебом, љубав са мржњом, гордост са обманом.

Више се нисмо видели... Једне хладне септембарске ноћи, тек што сам легао у кревет и угасио светлу, зачујем тихо кулање у прозор моје собе... Дигао сам се и отворио оканце. Моја је мати у дубоком сну хркала у својој соби.

— Одмах дођите у врбак ишања Мира онде с другим... — чуо се с улице тихи не познати женски глас и једна мрка силуета брзо несташе за углом.

Сталох крај прозора нем и зашпанен. Хладан ветрић шибио ме по лицу и голим грудима. Око мене шумало је кроз тишину непознати глас: »Одмах дођите...» и мамно ме некуда у мрак. Обукох се и изађох у дво-

риште. Оштар ваздух шумно је струјао око мене. Месец је посипао млечно белим зрацима путеве и дрвећа. Нагло сам журнуо у мрак, управо трчао сам... Не знам о чему сам путем исељао у души неку немишлену тешку слутњу, а срце ми је силно ударало.

Из даљине зачуо сам неки шапат у врбаку... Обукох ме целог гроизичава узружности... Легох доле, на земљу, и почех да се вучем по трбуху као зверка, која вреба да заскочи на жртву. Распознах две нејасне силуете у врбаку и... зачух шапат неваина гласа. Пођох даље... Он беше у сени врбе и не могах га видети. Глас његов сасвим ми непознат. Срце ми поче све јаче да бије. Смирче ми се пред очима... Дуго сам тако лежао, прислушничаво и

архтао као шибан... Она пуна немо виси на зиду и мрмо ме погледа. Нагло јој окренућ леђа. У души ми се појавила страшна жеља, да је скинем, и дуго се не могах оне жеље ослободити. Хиџотичким гестом скинух, на послетку, пушку и журнух у мрак... Нека нејасна, неодољива сила, против које сам се осећао сасвим немоћан и слаб, вукла ме староме врбаку. Срце ми је силно ударало да сам јасно чуо његове откуцаје у ноћној тишини. Журно сам као безуман. Осекћао сам, како ме мозак притиска земљи и како у мозгу нешто силно бије, бије... Спустих се на земљу и почех да се вучем по трви као мачка... Већ сам видео у помрчини силуете. Руке ми се мичу и они се држе рукама. Слушам њен тихи шапат и неразумљи-

...што је успео, да пребегне један део својих трупа на другу обалу. Да није било гасова, и да је непријатељ био принуђен, да рачуна само на мостове, који су били под италијанском артиљеријском ватром, његови би губитци били још ужаснији, него што их је претрпео.

Рим. — Аустрија негрестано тражи од Немачке да јој пошаље помоћ, из чега се да закључити, да ће предузети очајничку борбу.

ЊИХОВО „ПРАВО“

Цирих. — Немачке националистичке странке у Аустрији донеле су резолуцију, у којој жале, што су се Чеси и Југословени придружили и Пољаци. Немци кажу, да су спремни, да ступе у преговоре са свима странкама, да би се омогућио рад парламента. Ако Пољаци не измене своје држање, своје ће потребе држава морати осигурати и без парламента. Држава ће се моћи ослоњати на Немце све докле, док спољни догађаји не омогуће споразум са словенским народима. Поред подмирења државних потреба, треба да се завеле ред и у крајевима, где су народности измешане. Биће велика срећа за оба народа ако се то постигне у Ческој. Тако исто средиће се пралике и на југу, ако се угуше махнације Словенаца. Ако се парламенат одложи, одмор ће се употребити не само за сређивање садашњих прилика, већ да се припреми и терен за политику, која ће здружити све народности Аустрије. Немци су учинили у овоме рату више него што су морали. Они желе да осигурају своје право у будућности.

Тако Немци дозвољавају Сајдлеру да влада без парламента, само да им осигура њихово „право“.

УКРАЈИЧА

Париж. — „Пти Паризјен“ добија из Петрограда, да је тешка ситуација у Украјини. У глави ми нешто све јаче кудало као чекићем. Мозак ми притиснуо очне живце и очи су ми морале бити страшно криве и без зеница. Предомном је врбак горео у крвавом пламену. Силуете само стоје тамо на једном месту и једна другој сукнула главу на раме... У мојим снопчицама страшно страшно су кудале живе. Преко очију презвукла ми се мрка густи магла и засенила ми очи. Нека сила подиже ми руку на пушку и — пушка плану... Ужасан прасак и болни зриск само се у једну паклену музавку. Светлост на пушке ослепила ме. Онда ми дође на очи страشان сип. Не знам, колико сам дуго лежао. Када се пренух, потрчак у врбак. Ужас!

— Свршиће се —

крајини изазвала кризу у влади. Председник владе и министар унутрашњих дела пребацију германофилским елементима у влади, да су својим стројем мерама изазвали садашње немире. Сукоб између министра унутрашњих дела и Скоропацког догодио се с тога што је Скоропацки наредио, да се у Кијеву пуца на масу, и што је немачким командантима у Харкову, Чернигову и Подолску дао пуно власт искључивши представнике владе. Тако је пропао покушај министра унутрашњих дела да на леп начин поврати ред у побуњеним крајевима. Очекује се демисија министра председника и министра унутрашњих дела.

ИЗ РУСИЈЕ

Штокхолм. — Из Москве стижу разне вести о акцији Чехо Словака у Самари. Према једном извештају народних комесара, они су вршили насиља над црвеном гардом и административним органима. Трупе совјета нападају се, да ће повратити за кратко време вароши, које су Чеси заузели. С друге стране се јавља, да чехо словачке трупе уживају симпатије код сељака, који им дају све, што ускраћују бољшевицима, то јест: стоку, брашно, оружје и муницију. И то им дају не толико из мржње против совјета, колико из мржње против Немаца.

Против немачки покрет, који се нарочито шири у источној Русији, искоришћују Чехо Словаки.

Лондон. — Нема директних вести из Русије, али је очевидно, да се покрет против бољшевика све више шири и јача, што се види из једне вести радиотелеграфске службе руске владе. У њој се јавља, да је централни извршни комитет прошлог петка донео одлуку, да се протерају представници странке револуционарних социјалиста, деснице, центра и левице.

Комитет изјављује, да су ове странке организоване међу радницима и сељацима оружаву револуцију у договору са контра револуционарима Дона, који оперишу заједно са Каледином и Корниловом, са Чехо Словакима и са осталим њиховим помагачима, које бољшевици називају „црпом бандом“.

ФИНСКА И САВЕЗНИЦИ

Штокхолм. — Посланик француски у Штокхолму, услед тога, што је финска влада затражила интервенцију Немачке и с њоме закључила уговор, протествовао је због повреде неутралности. Поред тога известио је финску владу, да

ће савезници обуставити шиљање намирница, ако Финска учини и један акт, којим би повредила интересе савезника. Да би обавестио шведско јавно мњење, посланик је одлучио да публикује све ноте, измењане између савезника и финске владе.

30. априла посланик француски у Штокхолму предао је финском министру у име савезника ноту, да су савезници спремни да олакшају Финској потребан увоз намирница. 16. маја фински министар одговорио је, понављајући осигурање дато енглеском министру, да финска неће предузети никакву агресивну акцију против мурманске железнице, али да финска влада верује, да се не би огрешила о своју дужност, кад би ослободила Курелију од разбојничких чета руских и финских бољшевика, које тероризирају мирно грађанство. Интервенција поставила је потребна из чисто дефанзивних разлога, јер су те чете опасне за пограничне финске области. У исто време финска влада не може равнодушно да пређе преко молби тамошњег становништва, да завеле економски и политички ред у тим областима, кад руски чиновници својим немаром ометају сваки културни напредак и стварају стање, које се више не може да сноси.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

23 сата. — Између Оазе и Ене Французи су при испадима задобили заробљеника. Била је жива артиљеријска активност на разним секторима јужно од Ене, нарочито у пределу Сији Ла Потери.

СОЛУНСКИ ФРОНТ

На целом фронту велика артиљеријска и патролна активност.

У пределу северно од Девола, француске трупе заузеле су препадом село Ормензи, бацали патроле које су дошле до Гриба и Бојника и заузеле висове, који су у близини ових села, бугарска три јуришна одељења, која су покушала да се приближе нашим линијама и да поврате омагацију коју су изгубили последњих дана, одбијена су са губитцима од српских трупа, које су очувале недириране своје положаје. Од Хума до Струме много сукоба патрола.

И поред јаког ветра авијатичари француски, енглески и грчки бомбардовали су логоре непријатељске и имали пет борби.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Канадске су трупе прошле ноћи продрле у непријатељске ровове код Невил Витас и задобиле 32 заробљеника и 6 митраљеза. Задобили смо такође заробљеника и један

Дневне Вести

ДАНГЛИС У СОЛУНУ

Генералисим грчке војске, генерал Данглис, допутовао је јуче у Солун.

ОДЛИКОВАЊЕ

Енглеска влада одликовала је Златним Крстом Генералног Конзула у Солуну г. Р. Винтровића.

ЗА ЗАРОБЉЕНЕ ЂАКЕ

За заробљене и интерниране ђаке, приложио је Генералном Консулату Василије Стошић наредник, 50 фр., у место помена свом оцу.

ПОМЕН

Др. Јован Пелварж, санинг пуковник и син Мирослав апотекар, даваће у суботу 16 ов. месеца, у 9 и по сати, у цркви Св. Саве, годишњи помен својој супрузи — мајци Јелени, о чему извештавају пријатеље.

СА ОПШТЕЊА

Владимир Чохаџић обавезник чинов. реда и управник пореског одељења у Приштини, да се јави Душану М. Радојковићу писару у интендантури бр. п. 603.

Код Љуб. Р. Јовановића председника Нар. Скупштине имају карте: Данило П. Павловић од Драге; Милосав Ивковић од мајке Магдалене; Светомир Ур. Солунац од мајке Манасије; Владислав Вучковић од оца Љубе и мајке Манасије; Александар Ивковић од мајке Стојане; Милета Вујчић од оца Ивк; Јова У. Солунац од снаје Манасије. Нека доставе своје адресе да им се пошаљу карте.

у једном испаду на обронцима брда Валбела заробили смо 102 човека.

Дуж целог фронта северно западно од брда Грапа наше су трупе под заштитом артиљеријске ватре извршиле

напад, нанеле непријатељу тешке губитке, задобиле терена и заробиле 7 официра и 326 војника и заплениле 16 митраљеза. 10 и 11 јуна оборено је 9 непријатељских аероплана.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Цирих. — Последње вести из Сибира јављају, да су бољшевици у целом Сибиру претрпели пораз, но њихове трупе са немачким заробљеницима угрожавају трупе Семенова, које се налазе близу кирнеске границе. Због тога комитет у Карбину енергично захтева интервенцију Савезника.

Париж. — Легина је у Алжиру и Мароку врло добра. Предвиђа се, да ће сам Алжир дати 230.000 тона пшенице.

Париж. — Температура у Паризу је 2 испод нуле. Ова изненадна промена оштетила је јако усеве.

Цирих. — Сем Малинова и Савова, у нови бугарски кабинет ушли су: Тобов, министар унутрашњих дела; Љапчев финансија; Костинов просвете; Дуилов трговине; Мадаров привреде; Мониванов грађевина; Молов железница.

Цирих. — Противници бољшевички заузели су Краснојарск. Лондон. — »Тајмс« потврђује, да 15.000 Чехо Словака чекају у Владивостоку на укрцавање за Француску.

Цирих. — Цар Карло није хтео да уважи оставку Сајдлеровог кабинета.

Париж. — Повлачење Аустријанаца било је под непрекидном, ужасном ватром италијанске артиљерије. Коњича италијанска ступила је у борбу и гони непријатеља. Још се не зна тачан број заробљеника али плен је огроман.

Цирих. — Нереди су захватили целу Аустрију. Штрајк је општи. Радници државних фабрика и железничари наредили су покрет.

Штокхолм. — Версаљска декларација о оправданом аспирацијам Југословена, Чеха и Пољака, произвела је дубок утисак у политичким круговима у Петрограду и Москви. Они у томе виде доказ, да су Савезници решени, да не признају садашње стање на Истоку, а изјаве које су Савезници дали о Русији, сматрају као гаранцију, да Савезници неће напустити Русију.

Париж. — Вечерњи листови величају италијанску победу. »Танк« пише: »Ми двоструко слаavimo италијанску победу. Она спасава Ве-

нецију и ради за све Савезнике.«

Рим. — Аустријанци су оставили на хиљаде заробљеника и велики материјал. »Еко де Пари« цени, да је број заробљеника за два последња дана 10.000. »Секолом цени аустријске губитке на 200.000 људи. Неке дивизије изгубиле су две трећине ефективна. Безброј лешева аустријских покрива терен.

Париж. — Из Берна: У Берлин су стигли бољшевички делегати, ради регулисања неких питања између Немачке и Русије.

Париж. — Листови славе победу Савезника. Они се надају да ће генерал Диак, искоришћујући деморализацију аустријских трупа, задати одлучан удар непријатељу.

Пошто Немци неће бити у стању да одвоје од својих трупа са западног фронта ништа као помоћ Аустрији, то ће наступити потпуно расуло у аустријској војсци.

Председник Министарског Савета г. Пашић упутио је Председнику Италијанског Министарског Савета ову депешу:

»Вест о победи коју је храбра и јуначка италијанска војска однела над једничким непријатељем примљена је са одушевљеним од свих Срба. С тога хитам, Екселенцију да будете тумач код вас осећаја овог одушевљења и да вам изразим наше дивљење за овај сјајни ратни подвиг италијанске војске као најискренија честитања српске владе за победу коју ће нас приближити много остварењу нашег великог задатка у овом рату: повлачење свих народа.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ

12 јуна јача обострана артиљеријска ватра на десној обали Црне Реке.

МАЛИ ОГЛАСИ

Српско Трг. Друштво. Улица Александра Веласког број 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користи услугама ове нове не установе за све своје послове. Врши на својој бангајни размену свих нових монета по повољним дневним курсевима.